NORAKSTS
Lieta Nr.A420434612
(A01237-13/25)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 15.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicējam *R.M.* un atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) pārstāvim *A.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *R.M.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikuma par Brasas cietuma administrācijas faktisko rīcību, neizsniedzot pieteicējam higiēnas līdzekļus Ministru kabineta 2006.gada 22.decembra noteikumos Nr.1022 „Noteikumi par ieslodzīto personu uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normām" (turpmāk – Noteikumi Nr.1022) noteiktajā apmērā, atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 25.janvārī Pārvalde izskatīja pieteicēja iesniegumu par mazgāšanās un higiēnas līdzekļu izsniegšanu Brasas cietumā. Iesniegumā pieteicējs norādījis uz viņam izsniegtā tualetes papīra, zobu pastas, veļas un higiēnisko ziepju izsniegšanas daudzuma neatbilstību normatīvajos aktos noteiktajam. 2012.gada 25.janvāra Pārvaldes priekšnieka atbildē Nr.1/13.1-/87 (turpmāk – Atbilde Nr.1) uz minēto iesniegumu norādīts turmākais.

[1.1] Brasas cietumā mazgāšanās un higiēnas līdzekļu izsniegšanas kārtību nosaka Brasas cietuma priekšnieka 2012.gada 5.janvāra rīkojums Nr.2, līdz tam bija spēkā Brasas cietuma priekšnieka rīkojums Nr.67, vēl iepriekš – izsniegšanas kārtība bijusi analoga, bet nebija noteikta rīkojumā. Pārvalde norāda, ka, izsniedzot ieslodzītajiem higiēnas un mazgāšanās piederumus, tiek ievērotas Noteikumos Nr.1022 iekļautās mēneša normas.

[1.2] Visi izsniegtie higiēnas un mazgāšanās līdzekļi tiek atzīmēti katra ieslodzītā personīgajā uzskaites kartītē, to apstiprina atbildīgās personas paraksts.

[1.3] Saskaņā ar pieteicēja kartītē norādīto pieteicējam izsniegto mazgāšanās un personīgās higiēnas līdzekļu daudzumu, Pārvalde secināja, ka Brasas cietumā pieteicējam mazgāšanās un personīgās higiēnas līdzekļu daudzums tiek nodrošināts atbilstoši Noteikumiem Nr.1022, bet iesniegumā minētā informācija par viena tualetes papīra ruļļa izsniegšanu uz diviem ieslodzītajiem, zobu pastas neizsniegšanu līdz 2011.gada novembrim un viena ziepju gabala neizsniegšanu neatbilst patiesībai.

[2] 2012.gada 8.martā Pārvalde atkārtoti izskatīja pieteicēja iesniegumu par higiēnas līdzekļu izsniegšanu, kurā iesniedzējs pauž neizpratni par Atbildi Nr.1.

2012.gada 8.marta atbildē Nr.1/13.1-M/857 Pārvalde atkārtoti norāda, ka pieteicēja iesniegumā norādītā informācija par nepienācīgu Noteikumu Nr.1022 izpildi Brasas cietumā nav patiesa, to apstiprina atbildīgās personas paraksts ieslodzītā personīgajā uzskaites kartītē.

[3] 2012.gada 2.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Brasas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, kas izpaužas kā ieslodzītajam neizsniegto higiēnas līdzekļu normu, atzīšanu par prettiesisku.

Pieteicējs norāda, ka laika posmā no 2010.gada 7.oktobra līdz 2011.gada 1.novembrim katru mēnesi ieslodzījuma vietā saņēmis 100 g veļas ziepes, 1 tualetes papīra rulli uz diviem ieslodzītajiem, kā arī 1 zobu birsti uz sešiem mēnešiem. Par higiēnas līdzekļu saņemšanu ieslodzītie, arī pieteicējs, esot parakstījušies kartiņā.

No 2011.gada novembra cietuma administrācija sākusi izsniegt katram ieslodzītajam veselu rulli tualetes papīra, kā arī zobu pastu un tualetes ziepes.

Ne pieteicējs, ne arī pārējie seši simti ieslodzīto neesot saņēmuši Noteikumos Nr.1022 iekļautās mēneša normas. Pieteicējs pieļauj, ka visi ieslodzītie parakstās uzskaites kartiņās, bet tajās nav norādīts, tieši kāds daudzums ir saņemts.

[4] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu Pārvalde norāda, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu. Paskaidrojumā norāda, ka, saņemot pieteicēja iesniegumu, uzsākusi administratīvo lietu, lai pārbaudītu iesniegumā norādītos apstākļus. Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, nav gūts apstiprinājums pieteicēja norādītajam, ka viens tualetes papīra rullis tiktu izsniegts uz diviem ieslodzītajiem. Pārvalde secinājusi, ka Brasas cietumā pieteicējam mazgāšanās un personīgās higiēnas līdzekļi tikuši izsniegti Noteikumu Nr.1022 3.pielikumā noteiktajā apjomā.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

Pārvaldes pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Atbildē Nr.1 un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 4.panta otrās daļas 1.punktā noteikts, ka, izpildot jebkura veida krimināls odu, ievērojami šādi pamatprincipi - sodu izpildes praksē ir nodrošināmas likumā noteiktās garantijas pret spīdzināšanu un necilvēcīgu vai pazemojošu soda piemērošanu notiesātajai personai; soda izpildes mērķis nav sagādāt fiziskas ciešanas vai pazemot cilvēka cieņu, vai izstumt viņu no sabiedrības.

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 77.panta pirmā daļa noteic, ka notiesātajiem, kuri izcieš sodu brīvības atņemšanas iestādēs, nodrošināmi epidemioloģiskās drošības un higiēnas noteikumiem atbilstoši sadzīves apstākļi.

No minētajām tiesību normām un tiesu prakses atziņām izriet valsts pozitīvs pienākums nodrošināt brīvības atņemšanas iestādēs atrodošās personām tādus sadzīves apstākļus, kas atbilst vispārējām higiēnas prasībām un nerada epidemioloģiskās drošības apdraudējumus, aizliegta necilvēcīga, cilvēka cieņu pazemojoša un slikta izturēšanās pret personu.

Higiēnas līdzekļu apmērs, kas izsniedzams apcietinātajiem un notiesātajiem, kuri izcieš brīvības atņemšanas sodu, noteikts Noteikumu Nr.1022 3.pielikumā, kas paredz, ka ieslodzītajiem vīriešiem izsniedzama zobu suka vienu reizi divpadsmit mēnešos, savukārt katru mēnesi izsniedzama zobu pasta 50 g, tualetes papīrs 30 metru rullis, saimniecības ziepes 100 g un tualetes ziepes 50 g.

Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds, vai pieteicējam laika posmā no 2010.oktobra līdz 2011.gada novembrim Brasas cietuma administrācija ir izsniegusi higiēnas līdzekļus iepriekš minētajā apmērā.

[8] Ārējie normatīvie akti nosaka apmēru, kādā higiēnas līdzekļi izsniedzami ieslodzītajām personām, bet nenoteic to izsniegšanas kārtību. No lietas materiāliem redzams, ka mazgāšanas un higiēnas līdzekļu izsniegšana dokumentēta izsniegto mazgāšanas un personīgās higiēnas līdzekļu uzskaites kartītē, kuru paraksta tikai par izsniegšanu atbildīgā persona, bet ieslodzīto apstiprinājuma par mazgāšanas un higiēnas līdzekļu saņemšanu nav. Iepriekš minētajā izsniegto mazgāšanas un personīgās higiēnas līdzekļu uzskaites kartītē norādīts, ka pieteicējam no 2010.gada oktobra līdz 2011.gada novembrim Brasas cietuma administrācija katru mēnesi izsniegusi saimniecības ziepes 100g, tualetes ziepes 50 g, zobu pastu, tualetes papīra rulli 30 m un 2010.gada 7.novembrī, 2011.gada 5.maijā un 2011.gada 8.novembrī izsniegta zobu suka *(lietas 41. – 42.lapa)*. Tas, ka pieteicējs 2011.gada novembrī ir, saņēmis saimniecības ziepes 100g, tualetes ziepes 50 g, zobu pastu, tualetes papīra rulli 30 m un zobu suku, norādīts arī sarakstā, kurā par preču saņemšanu parakstās ieslodzītie *(lietas 74. – 76.lapa)*. Ar 2011.gada 11.oktobra Brasas cietuma rīkojuma Nr.67 3.punktā noteikts, ka notiesātā persona par saņemtajām precēm parakstās

sarakstā. Izsniegto mazgāšanas un personīgās higiēnas līdzekļu uzskaites kartītes paraugforma, kura satur ieslodzītās personas parakstu, apstiprināta ar 2012.gada 5.janvāra Brasas cietuma rīkojumu Nr.2 *(lietas 48.lapa).*

[9] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka uz diviem ieslodzītajiem izsniegts viens tualetes papīra rullis, nav izsniegta zobu pasta un nav izsniegtas tualetes ziepes. Tiesas ieskatā šis pieteicēja apgalvojums ir vērtējams kritiski, jo tiesas sēdē, atbildot uz tiesas jautājumiem, pieteicējs nevarēja norādīt konkrētas personas, ar kurām tam kopā izsniegts viens tualetes papīra rullis.

Tāpat tiesas ieskatā pieteicēja norādītos apstākļus nepierāda arī lietā iesniegtie citu personu paskaidrojumi par mazgāšanas līdzekļu un higiēnas preču izsniegšanu, jo tajos nav norādīts, ka higiēnas līdzekļi tiem izsniegti kopīgi ar pieteicēju vai arī ka pieteicējam nebūtu izsniegti, bet satur informāciju par attiecīgajām personām izsniegtajiem mazgāšanas līdzekļiem un higiēnas precēm. Tiesas ieskatā, ja daudziem ieslodzītajiem Brasas cietumā mazgāšanas līdzekļi un higiēnas preces netiktu izsniegtas normatīvajos aktos noteiktajā apmērā, par to sūdzētos daudzas personas, bet no lietas materiāliem izriet, ka no 2010.gada oktobra līdz 2012.gada janvārim Brasas cietumā par neizsniegtajiem mazgāšanas līdzekļiem un higiēnas precēm ir sūdzējušās divas personas *(lietas 72.lapa).*

[10] Izvērtējot iepriekš minētos faktiskos apstākļus, tiesa secina, ka pieteicējs laika posmā no 2010.gada oktobra līdz 2011.gada novembrim ir saņēmis mazgāšanas un higiēnas līdzekļus Noteikumos Nr.1022 noteiktajā apmērā. To apliecina cietuma administrācijas amatpersonas paraksts izsniegto mazgāšanas un personīgās higiēnas līdzekļu uzskaites kartītē. Tiesa nesaskata loģisku pamatojumu tam, ka cietuma administrācijas amatpersona būtu motivēta norādīt nepatiesus datus. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta ceturto daļu valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu. Līdz ar to tiesa dod priekšroku cietuma administrācijas fiksētajiem faktiem, jo pieteicējs nav norādījis uz ticamiem apstākļiem, kas liecinātu, ka cietuma administrācijas darbinieki nav pareizi fiksējuši faktiskos apstākļus. Tiesas spriedumā izdarītie secinājumi, citastarp, ir atkarīgi no tā, cik precīzi pats pieteicējs var norādīt uz iestādes pieļautajiem pārkāpumiem, īpaši, faktiem, kas izriet no apstākļiem cietumā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[11] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2012.gada 21.maija lēmumu pieteicējs pilnīgi atbrīvots no valsts nodevas samaksas.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 124.panta pirmajai daļai par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā maksā valsts nodevu Ls 20 apmērā.

Tā kā pieteikums tiek noraidīts, pieteicējam ir jānosaka pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu Ls 20 apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *R.M.* pieteikumu par Brasas cietuma administrācijas faktisko rīcību, neizsniedzot pieteicējam higiēnas līdzekļus Ministru kabineta 2006.gada 22.decembra noteikumos Nr.1022 „Noteikumi par ieslodzīto personu uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normām" noteiktajā apmērā, atzīšanu par prettiesisku.

Uzlikt par pienākumu *R.M.*, (personas kods */personas kods/*) samaksāt valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu apmērā) triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā un iesniegt tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis *(paraksts)* M.Markovs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis M.Markovs
Rīgā, 2013.gada 15.maijā

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu.